

Stockholm den 26 januari 2017

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Synpunkter på Betänkandet Ökad insyn i partiers finansiering – ett utbyggt regelverk (SOU 2016:74)

Transparency International Sverige (TI Sverige) välkomnar kommitténs förslag om ytterligare steg på vägen i syfte att skapa transparens i partiers finansiering. TI Sverige stöder de förslag som gäller utvidgning av redovisningsskyldigheten av intäkter även partiorganisationer och valkandidater på regional och lokal nivå.

TI Sverige noterar dock att även om de föreslagna åtgärderna införs kommer Sverige inte att uppfylla alla krav i den rekommendation om partifinansiering som Greco antog år 2003. I rekommendationen ställs bl.a. krav på att inte bara intäkter utan även utgifter, tillgångar och skulder redovisas, att partiernas årsredovisningar offentliggörs och att oberoende revisorer granskar räkenskaperna för partier som tagit emot bidrag över en viss beloppsgräns. Även om kommittén skriver att det ska vara en strävan "att regleringen uppfyller Sveriges internationella åtaganden" (s. 214) kommer kommittén fram till att "vi kan konstatera att det måste anses ligga utanför kommitténs uppdrag att ta ställning till dessa frågor" (s. 365). Det är förvisso sant att enligt direktiven talas det endast om en förstärkt intäktsredovisning och något krav finns inte på att ett utvidgat rapporteringssystem ska stå i överensstämmelse med Sveriges internationella förpliktelser. Däremot ska kommittén redovisa hur de förslag som lämnas förhåller sig till bl.a. Grecos rekommendationer och kommittén enligt den är "oförhindrad att ta upp sådana närliggande frågor som har samband med de frågeställningar som ska utredas." (s. 490).

TI Sverige beklagar att kommittén valt att begränsa sina överväganden om nya regler som inte leder till att Sverige uppfyller sina internationella åtaganden. Andra länder, t.ex. Norge, verkar ju inte ha några problem med detta. TI Sverige förordar att regeringen inleder arbete på att utveckla ett regelverk för redovisning av partifinansiering som står i överensstämmelse med Grecos rekommendation.

Kommittén föreslår att någon kontrollinstans inte införs utan att det är väljarna som genom sin granskning av de uppgifter som lämnas till Kammarkollegiet ska svara för kontrollen. TI Sverige har inga invändningar mot detta under förutsättning att

Kammarkollegiet instrueras att redovisa lämnade uppgifter lättillgängligt och på ett sätt som underlättar granskning, t.ex. genom att aggregera per intäktslag per parti och att göra översikter över intäktslag per parti. Nuvarande redovisning per parti, är enligt TI Sveriges bedömning inte tillräckligt enkel att bearbeta och analysera.

Birgitta Nygren
Vice ordförande
Transparency International Sverige